

NYHETSBRV *INDIEN*

utgivet av *Indienspecialisten EMPATUM*

Engelbrektsgratan 39, 114 32 STOCKHOLM Plusgiro: 460 75 60-2

Tel: 08-411 04 08. E-post: empatum@comhem.se

Redaktör och ansvarig utgivare: David Ståhl

Hemsida: <http://www.empatum.se>

Nr 2 2009

Utkommer 5 gånger per år
Femtonde årgången

MYCKET PUBLICITET

Indien har fått en hel del publicitet i svenska media på sistone. Det allra mesta har hållit hög standard. Framför allt har man intresserat sig för valen. Både tidningar, radio och TV har rapporterat om valen i Indien. Årets indiska val, år 2009, är de första som på allvar uppmärksammas i Sverige. Gemensamt för rapporteringen är valets storlek, man rapporterar att c:a 715 miljoner människor är röstberättigade, att vallokalerna är 800.000 och att Indiens "fattiga" kommer att avgöra valet. Med detta menas de 70 % som bor på landet. I svenska massmedia är landsortsbo och "fattig" fortfarande samma sak, åtminstone i Indien. Man uppmärksammar också det stora antalet politiska partier. Man förundrar sig över att valet pågår i omgångar i över en månad, mellan 16 april och 13 maj, men förklarar samtidigt att det beror på att funktionärer, trupper m.m. måste resa runt i landet för att förrätta valet. Vissa rapporter uppmärksammar också att valet nu helt och hållet görs med elektroniska valmaskiner, som också de måste forslas runt i landet. Men i allmänhet är rapporteringen positiv. Man tycker att det är beundransvärt att genomföra ett så stort val under ibland svåra omständigheter och med så många politiska partier. En av de bättre reportagen finns i *Svenska Dagbladet*, den 19 april.

Privata Affärer har i nr 4/2009 en artikel med titeln "Indien - fondvärldens oslipade diamant. Den innehåller en i huvudsak positiv analys av Indiens ekonomi. Där konstateras att Indien berörs förhållandevis lite av den globala finanskrisen och att det finns en starkt framtidstro, en utvecklingsoptimism. Tyvärr innehåller artikeln de vanliga skildringarna av kaos och misär. För att understryka detta med kaoset står det att Bangalore har "omkring åtta miljoner människor, tror man, ingen har räknat". Detta är faktiskt fel, man räknade år 2001 och då hade Bangalore 5,6 miljoner invånare. Det finns en del andra felaktigheter, t.ex. om vem som är statschef, antalet fattiga m.m. men artikeln är ändå läsvärd.

Högre kunskapsnivå.

För Nyhetsbrevets redaktör, som har hängt med ganska länge vid det här laget, är det intressant - och nästan lite omvälvande - att se detta ökade intresse för Indien. Indiens tidigare val passerade alla relativt obemärkta i svenska massmedier. Överhuvudtaget har kunskapsnivån om Indien höjts betydligt. Man känner till den federala strukturen, de många språken och den ekonomiska utvecklingen. Det märks också på de seminarier som redaktören ombuds hålla. Numera vill man oftast ha specifik information om affäretikett, ekonomi m.m.

Indien är inte längre det där avlägsna, skrämmande landet fyllt av exotism och märkvärdigheter. Därför är det kanske inte längre lika otänkbart att man kan resa till Indien för ett erhålla sjukvård.

FICK NI FÖRRA NYHETSBRVET?

Nyhetsbrevet skickas ju inte längre ut som bifogat dokument, utan nu tillställs mottagarna bara ett meddelande om att Nyhetsbrevet finns att hämta på Empatums hemsida. Detta därför att Nyhetsbrevet hade en tendens att fastna i spamfilter. Men även meddelandena har ibland svårt att ta sig fram. Detta beror dels på felaktiga adresser, dels på att vår internetoperatör, där vårt adressregister finns lagrat, inte är särskilt effektiv. Ibland måste vi skicka meddelandena två gånger, vilket medför att en del mottagare får två meddelanden, andra får ett och en del får i alla fall inget alls. Det kan alltså löna sig att *själv* då och då gå in på Empatums hemsida och kontrollera om det har kommit något nytt Nyhetsbrev.

GENSVAR

Artiklarna i förra numret av Nyhetsbrevet om redaktörens tandläkarbesök, Lashore Hospital i Kochi samt medicinsk turism till Indien gav ett stort gensvar. Många av Nyhetsbrevets läsare har antingen själva - eller känner någon som har - drabbats av tandvärk eller någon annan åkomma i Indien och tvingats söka vård där.

Två teman går igen i samtliga svar: 1. Nervositet inför att söka vård i det främmande landet, 2. Positiv överraskning över att vården var oväntat bra.

Några av läsarna har sökt vård på Apollo Hospitals efter att ha råkat ut för diverse skador, många har tvingats söka tandläkare på samma sätt som Nyhetsbrevets redaktör. De flesta har uppsökt relativt "lyxiga" tandläkarmottagningar, men en läsare, som befann sig på en avlägsen ort i Madhya Pradesh, tvingades gå till den lokala tandläkarpraktik som hon tyckte såg finast ut utifrån. När hon stegade in i den ganska enkla praktiken och träffade tandläkaren, körde denne ut alla de personer som hade slagit sig ner lite varstans i mottagningen, lät skura golvet, bytte ut alla instrumenten och satte igång att behandla henne med orden "Ni är en utländsk gäst, nu skall vi verkligen göra vårt bästa!"

Även artikeln "En vistelse på ett ayurvediskt hälsohem" av Lars Henrik Ekstrand i nr 5/2008 väckte stort gensvar. Många läsare hörde av sig, de flesta ville få kontakt med författaren.

Det stora gensvaret visar att detta, hälsoresor till Indien, är något som intresserar läsarna.

Lars Henrik Ekstrand, som skrev om det ayurvediska hälsohemmet i nr 5/2008, har skickat in ett litet bidrag om sina äventyr med tandläkare i Orissa. Se sid 4.

MEDICINSK TURISM

Söker man i Google på "Vård i Thailand" får man 401.000 träffar. De flesta på de första sidorna handlar om möjligheterna för svenskar att få vård där.

Söker man på "Vård i Indien" får man 671.000 träffar, av vilka de flesta på de första sidorna handlar om vaccinationsråd samt artiklar om olika välgörenhetsprojekt. Det tycks inte finnas någon som skriver om medicinsk turism till Indien.

Vård utomlands.

Vi svenskar har i tre generationer fått höra att vi har världens bästa sjukvård. För tjugo år sedan hände det t.o.m. att folk dog i vårdköerna, utan att det väckte någon större uppmärksamhet. Så är det inte längre. Vi lever längre, fler sjukdomar kan botas, vi har börjat kräva vård - och ställa krav på vårdens kvalitet - samtidigt som hela vårdapparaten knakar i fogarna. Den svenska sjukvården är bra - när man väl får den. Problemet är väntetider och otillgänglighet, d.v.s. svårigheter att komma fram på telefon, att få träffa en läkare inom rimlig tid m.m. Landstingen börjar göra upp listor över sjukdomar som inte skall behandlas (googla på "vårdens svarta lista").

Samtidigt har vi svenskar börjat upptäcka att det finns bra sjukvård utomlands. En del reser till Tyskland, Polen eller baltstaterna för vård. Några passar på att kombinera semester i Thailand med vård där. Så varför inte Indien?

Medicinsk turism och vårdresor.

Man bör skilja mellan medicinsk turism och vårdresor. Vårdresor innebär att resans enda syfte är att söka vård. Medicinsk turism innebär att man kombinerar vård med semester eller andra aktiviteter. De flesta fall där svenskar söker vård i Tyskland, Polen eller andra närbelägna länder är vårdresor. Det är endast för vårdresor (inom EU) som man kan få ersättning från Försäkringskassan.

För vård i Indien får man ingen ersättning från Försäkringskassan. För planerad vård i Indien får man i regel ingen ersättning från sin hemförsäkring heller, den gäller oftast endast akut vård. Om man däremot har separat vård- eller sjukhusförsäkring kan den gälla. Allt detta bör man ta reda på innan man ger sig iväg.

Sjukvård i Indien?

Empatum har besökt tre indiska sjukhus, nämligen *Artemis Hospital* i Gurgaon utanför Delhi (nära flygplatsen); *Max Hospital* i New Delhi samt *Lakeshore Hospital* i Kochi (Cochin), Kerala. Samtliga dessa sjukhus har en speciella anställd som hjälper utländska patienter tillrätta. Dessutom finns Apollo Hospitals, både i Delhi och lite varstans i Indien, som också försöker marknadsföra sig utomlands.

Artemis och Max var i sin framtoning närmast som femstjärniga hotell. Lakeshore var enklare, men såvitt redaktören kunde bedöma var nog själva vården likvärdig. På samtliga sjukhus kan man beställa enkelrum eller t.o.m. sviter. Sjukhusen hjälper till med att boka hotell och på annat sätt ta hand om anhöriga.

Vem kan söka planerad vård i Indien?

- Den som ej kan få vård inom rimlig tid i Sverige, samt
- föredrar Indien framför ett EU-land, trots att det kan vara gratis i EU, samt
- känner till Indien och känner förtroende för vården där.

Akut vård.

Vi svenskar har en instinktiv reaktion som går ut på att man efter en olycka till varje pris vill komma hem till Sverige. Vi glömmer då att i länder som Thailand och Indien är vården på privatsjukhus minst lika bra som i Sverige - och ofta betydligt mer tillgänglig. Detta gäller särskilt s.k. tropiska sjukdomar, som läkarna i Indien är betydligt mera vana vid än de flesta läkare i Sverige.

Internetadresser: Max Hospital, New Delhi: <http://maxhealthcare.in>
Apollo Hospital, New Delhi: <http://www.apollohospdelhi.com>
Artemis Hospital, Gurgaon, New Delhi: <http://www.artemishospital.in>
Lakeshore Hospital, Kochi, Kerala: <http://www.lakeshorehospital.com>

Bli medlem i Svensk-Indiska Föreningen! Sker enklast genom insättning av 150 kr (gäller för två personer) på postgiro 35 57 39-4. För studenter är avgiften 100 kr. Uppge även e-postadress.

hopp://www.indien.nu

INDIEN historisk översikt det moderna Indien hinduismen kastsystemet livsattityder, etikettsregler bilder av Indien

av Indienanalytikern
David Ståhl

Häftad, v + 130 sidor med kartor.
Stockholm 2006.
ISBN 91-631-9522-4
Pris: 170 kr inkl moms och porto.

Beställes enklast genom
insättning på pg 460 75 60-2.

Bokförlaget EMPATUM
Tel 08-411 04 08

DUBBEL GRODA I SvD

Nyhetsbrevet samlar som bekant på grodor. I Svenska Dagbladet den 16 april, sid 4, finns en liten underledare skriven av Claes Arvidson, och som handlar om valet i Indien. Han liknar premiärminister Manmohan Singh och oppositionsledaren L. K. Advani vid två gröniga gamla gubbar.

Det må vara hänt, men i en och samma mening lyckas han påstå att SP-ledaren Mayawati är "kastlös" och att kastsystemet är en social hierarki som "är förbjuden".

Vi upprepar: det finns inga kastlösa. Alla indier har kast, även de som ej är hinduer. Kastsystemet är inte förbjudet, helt enkelt därför att det inte går att förbjuda. Däremot är diskriminering förbjuden.

Om man ska skriva på SvD:s ledarsida så bör man känna till elementära fakta.

EN BANKMAN I MUMBAI

Som Nyhetsbrevet tidigare har meddelat (nr 2/2006) har Svenska Handelsbanken ett representationskontor i Mumbai. Kontorets uppgift är bl.a. att hjälpa Handelsbankens svenska företagskunder med bankkontakter i Indien samt att underlätta hanteringen av rembursar och annat som har med export- och importaffärer att göra.

Det går inte att öppna konto hos Handelsbanken i Mumbai. Kontoret kan medverka till utlåning i utländsk valuta men inte i indiska rupier. Istället så hjälper man svenska företag att låna i indiska banker. Då dessa ofta kräver flera års verksamhet i Indien innan de kan låna ut pengar så kan Handelsbanken ställa ut en garanti till den indiska banken, framförallt för de företag som är nya i Indien.

Nyhetsbrevets redaktör träffade i höstas kontorets chef, John Ödmann, som Nyhetsbrevet även intervjuade inför avresan till Indien år 2006. Nu har han varit i Indien i tre år, och han konstaterar att det inte är helt lätt att bedriva bankverksamhet i Indien.

John Ödmann vill kunna låna ut indiska rupier till nordiska/brittiska kundföretag i Indien, men för att få tillstånd till denna utlåning kräver centralbanken - Reserve Bank of India - att utländska banker även ger lån till indiska småföretag och småjordbruk. Detta är något som Handelsbanken inte vill engagera sig i. Motsvarande krav finns t.ex. inte i Kina där banken kan låna ut i den lokala valutan. John Ödmann har påpekat för Reserve Bank of India att detta bidrar till att Indien har mindre direkta utländska investeringar (lägre FDI) än Kina, men det hjälper inte. Det finns även massor av regler som begränsar utländska bankers möjlighet att öppna kontor i Indien. Standard Chartered Bank har, efter 150 år i Indien, bara runt 90 kontor, den största privata banken ICICI Bank har 1.500 kontor och State Bank of India "hur många som helst".

Indiska banker är decentraliserade. Olika kontor i samma bank kan skilja sig åt ganska mycket. Kontorets policy bestäms i hög grad av vem som är kontorschef. Befattningshavarna roteras vart tredje år, vilket leder till brist på kontinuitet, men i gengäld får befattningshavarna väldigt mycket erfarenhet.

John Ödmann gillar Indien, han rest och sett mycket både privat och i tjänsten. Han vill gärna att Indien ska lyckas i sin ambition att återta sin plats som en av de globala ekonomiska tungviktarna. Just därför blir han arg när han stöter på dumma regler som håller tillbaka utvecklingen. Fru Diana har trivts också, hon har varit mycket aktiv med frivilligarbete medan barnen har gått i en internationell skola. I sommar, skall John Ödmann sluta i Mumbai och flytta till England där Handelsbanken har stora utvecklingsplaner. Han kommer att efterträdas av en indier, Mr Ashish Gupta.

TATA NANO?

Är du nyfiken på Tata Nano, den lilla bilen? I Indien kostar den drygt 12.000 svenska kronor. Den har en tvåcylindrig motor, har fyra dörrar och är påfallande lik en Smart. Det kommer så småningom också en europeisk version.

Nanon är tänkt att ersätta många av de motorcyklar som finns överallt i Indien. Motorcyklar som kör omkring med hela familjen, pappa, mamma och tre barn. Därigenom blir Nanon både en miljövinna och en säkerhetsvinna.

Titta på en film om Nanon! Klicka på länken nedan, klicka därefter på bilden av Nano. Eventuellt måste man scrolla ner lite.

<http://audiovideo.economist.com>

INDIENS EKONOMI

Indiens ekonomi förväntas växa med 6 % under innevarande år, förutsatt att monsunen blir normal. Inflationen beräknas bli 4 %. Allt detta enligt Reserve Bank of India's guvernör Mr. D. Subbarao. Tillväxten för förra året var 7,1 %.

Tilläggs kan att The India Meteorological Department har förutspått en normal monsun med 96 % av den genomsnittliga nederbörden.

AMAR CHITRA KATHA

Ni känner väl till Amar Chitra Katha? De indiska serietidningarna med serier om Indiens historia och mytologi. Påminner lite om de gamla Illustrerade Klassiker som fanns i Sverige förr i tiden. De har en egen hemsida, som är värd att utforska. Där finns också evenemangskalendrar för de större städerna.

<http://www.amarchitrakatha.com>

KULTURRESA TILL INDIEN

14/11 - 25/11 2009 anordnad av Nationalencyklopedin

Under ledning av Indienkännaren *David Ståhl* ska vi uppleva de stora kontrasterna i Indien. Vi ska låta oss fångas av den färggranna kulturen, några av världens mest storslagna sevärdheter och historiska minnesmärken. Vi ska möta många spännande människor och olika religioner. Vi ska besöka överdådiga maharajapalats men också byar på landsbygden som ger oss inblick i det mödosamma vardagslivet. Allt detta kryddas med promenader i spännande miljöer, kulturshopping och härlig avkoppling.

Programmet börjar i New Delhi där ser vi de pampiga byggnaderna från det brittiska imperiets tid, nu regeringsbyggnader för det självständiga Indien. I Old Delhi besöker vi landets största moské och upplever folklivet i de gamla gränderna. I Agra väntar Taj Mahal. Khajuraho fascinerar oss med sina underbara tempelskulpturer, en av Asiens allra främsta tempelskatter. I hinduernas heliga stad Varanasi ska vi uppleva den förtätade stämningen vid Ganges där pilgrimerna i soluppgången tar sitt rituella bad. Inte långt därifrån finner vi Sarnath, den plats där Buddha höll sin första predikan.

12 dagar, Finnair, David Ståhl leder resan, pris 26.150 kr

För dag-för-dag-program och ytterligare information: kontakta Indienspecialisten, tel 08-545 952 50

EFTER ATTACKERNA I MUMBAI

Det har hänt mycket efter den stora attacken mot bl.a. hotell Taj Mahal, Trident Oberoi och kafé Leopold i Mumbai den 26 november förra året (se Nyhetsbrev 5/2008).

En av de tio attentatsmännen, Ajmal Amir Kasab, överlevde och sitter fången i Indien. Han har berättat utförligt om sin utbildning i Pakistan, var den ägde rum och vilka hans lärare var. Han har även berättat om sin hemby Faridkot i Pakistan. Den pakistanska dagstidningen Dawn reste dit och intervjuade Ajmals far, som kände igen sin son på fotografier och berättade att han hade lämnat föräldrahemmet två år tidigare efter ett gräl. Kort därefter spärrades Faridkot av. När avspärrningarna hävdades var fadern och familjen försvunnen.

Undvek kustbevakningen.

Attentatsmännen reste i en båt från Karachi, i närheten av den indiska territorialvattengränsen kapade de en indisk fiskebåt, sköt besättningen och tvingade kaptenen att navigera till en punkt utanför Mumbai. Därifrån for de i gummibåtar rak t in till Gateway of

India där de steg i land. På så sätt undvek de den indiska kustbevakningen.

Indien sammanställde en dossier om terrorattacken, grundad på Ajmals bekännelser, telefonavlyssning, teknisk bevisning m.m. Det hela visade att attacken planerades och utgick från Pakistan.

Även CIA, engelska MI5 och även den ryska underrättelsetjänsten engagerades i undersökningarna. Det råder absolut inget tvivel om att hela aktionen hade sin bas i Pakistan, något som också Englands utrikesminister David Milliband sade i en TV-intervju med journalisten Karan Thapar.

Första gången någonsin.

Efter mycket om och men, och efter ett möte där Pakistans president, premiärminister, ÖB, chefen för ISI m.fl. deltog och som pågick i två dygn, erkände Pakistan att Ajmal Amir Kasab var pakistancier och att attentatet hade planerats i Pakistan. Detta är första gången någonsin som Pakistan har erkänt att ett attentat i Indien utgick från Pakistan. Detta skedde också efter hårda påtryckningar av EU, USA, England samt även Kina.

Samma påtryckningar har lett till att Pakistan har satt vissa fundamentalistiska extremistledare i husarrest.

Pyspunka.

Den största effekten är emellertid att omvärlden på allvar har fått upp ögonen för Pakistans roll, och för hur talibanerna gradvis tar över kontrollen över NWFA och Waziristan (utefter Pakistans gräns mot Afghanistan) samt i Swat-dalen. I dessa områden har sharialagar införts och flickor förbjudits att gå i skola. Den pakistanska krigsmakten är dels ovillig att slåss mot sina landsmän och religionsfränder, dels är den helt och hållet tränad och utrustad för ett konventionellt krig med Indien. Den pakistanska underrättelsetjänsten, ISI, skapade talibanerna och hjälpte dem att ta över Afghanistan. Detta i enlighet med den pakistanska doktrinen om "strategiskt djup", som innebär att Afghanistan skall fungera som reträttplats i händelse av en indisk markinvasion. ISI stöder fortfarande talibanerna och stöder de grupper som vill försvaga Indien genom attentat och terrorattacker.

Samtidigt håller fundamentalisterna på att ta över Pakistan helt och hållet. Pakistan är en stat med pyspunka.

Om njutningen och nöjet hos tandläkaren

Första gången jag besökte en indisk tandläkare var 1991. Jag hade tappat en plomb. Han undersökte tänderna genom att knacka hårt på dem, en i taget, med stålskaftet till den lilla spegeln. Varje gång hoppade jag högt, känslan kan inte beskrivas, men den var inte behaglig. Tydligt hoppade jag inte tillräckligt högt någon enda gång, för han förklarade sig nöjd med mina tänder. Jag kunde vänta med en ny fyllning tills jag kom tillbaka till Sverige, tyckte han.

Sedan gick jag hos dr. Sarango i flera år. Han använder rätt modern utrustning, med ljushärdning av fyllningar. Han hade också anammat metoden med exkavator i stället för borrar i vissa lägen.

Röntgen var dock en upplevelse. Han förklarade att hans utrustning inte var så bra utan skickade mig till en liten röntgenbutik om hörnet. Där gjorde man alla möjliga typer av röntgen på

människors bröstorgar, knän och tänder med samma mastodontiska kamera. Dörren till gatan var helt öppen.

Röntgenmannen använde en liten plastbit med en röntgenplåt, precis som för i Sverige. Skillnaden var att han med fingrarna höll den inne i munnen, samma fingrar som han räknade sedlar och mynt med. Ingen blykrage för mig, och inte heller sprang han ut när han exponerade. Litet strålning skadar aldrig tyckte man väl.

Som sagt, dr. Sarangos plomber höll ganska länge, men sen började de falla. Jag hörde mig för hos goda vänner, och dr. Kapoor rekommenderades. Han hade en intressant mottagning. Den bestod av ett enda rum, som är både behandlingsrum och väntrum. Där sitter flera patienter och tittar på medan han behandlar. Man hör ibland kvidanden och stönanden, och kan då dela lidandet med den behandlade. Förmodligen lättar det för den personen att veta att ett halvt

dussin andra känner djupt med vederbörande. Indien är ju ett så socialt land! Ljudet av en tandläkarborr är ju dessutom alltid uppiggande. Hans fyllning av framkanten på en framtand höll länge. Men till sist föll även den ut.

Min tandläkare i Malmö berättade att ett parti stålfilars envisades med att gå sönder. När han klagade bad man om ursäkt. Det var ett parti som var avsett för Afrika! Då insåg jag att man dumpar sekunda material i utvecklingsländerna. En innovativ form av korruption.

Jag ser med förväntan och otålig längtan fram mot att få besöka min tandläkare i Malmö!

Lars Henrik Ekstrand - Nyhetsbrevets egen hälsoreporter.

Anmärkning. Nyhetsbrevets redaktör ser med längtan fram mot att få besöka dr Chacko i Kochi igen! (Se Nyhetsbrev 1/2009). Han var både bra och billig. Standarden på tandläkare varierar kraftigt i Indien, alltifrån tipp-topp högteknologiskt till primitivt.